 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2021-2022
	Grup Treball d'Envel·liment	9 de març de 2022
		10:00h – 12:00h

Resum sessió grup de treball d'Envel·liment

Dia: 9 de març

Hora: 10:00 a 12:00

Lloc: C/València 344, entresol – espai 2

Ordre del dia:

Presentació general del projecte Vila Veïna

Presentació del territori:

Radiografia en dades

Accions portades a terme

Accions previstes

Reflexió de reptes detectats

Assistents

Sergi Arenas	UAB-Universitat a l'Abast. Escola de Postgrau
Salut Camps	Federació d'Entitats d'Assistència a la Tercera Edat
Antoni Cervera	Col·legi Oficial de Metges de Barcelona
Imma Garcia	Associació Catalana de Recursos Assistencials-ACRA
Imma Fernández	Càritas Diocesana de Barcelona
Antoni Fernández	Tècnic Direcció d'Envel·liment i Cures. Ajuntament Bcn
Carme Carrera	Tècnica CMBS. DepParticipació Social. Ajuntament Bcn
Nuria Monterde	Departament Promoció de Persones Grans. Ajuntament Bcn
Mariona Mercader	Fundació Pere Tarrés
Silvia Portillo	Institut de Treball Social i Servei Socials INTRESS
Isabel Ribas	Fundesplai
Daniel Salvador	Avismon Catalunya
Joan Martinez	Consell assessor de la Gent Gran
Mercè Pérez Salanova	A títol personal-experta
Assumpció Ros	Coordinadora del grup de treball d'envelliment-Fundació Santa Susanna
Elena Fernández	Coordinadora del grup de treball d'envelliment
Gina Grifoll	Secretaria tècnica CMBS

S'excusen

Lluís Aranda	Fundació "La Caixa"
Carmen Domínguez	Dep. Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions-Universitat Bcn
Josep M ^a Puig	Fundació família i Benestar Social
Pilar Rodriguez	Associació Benestar i Desenvolupament

Ponent

Nuria Salas Priego	Coordinadora projecte Vila Veïna
--------------------	----------------------------------

Resum de la sessió

Es comença la sessió amb la presentació de la Carme Carrera Escuder, del Departament de Participació Social de l'Ajuntament de Barcelona, i dels membres assistents del grup de treball.

La coordinadora Assumpta Ros, dona la benvinguda i agraeix a la Nuria Salas Priego la seva participació per

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2021-2022
	Grup Treball d'Envel·liment	9 de març de 2022
		10:00h – 12:00h

venir a parlar del projecte de Vila Veïna, amb una visió genèrica i també des d'un territori petit. La Nuria bé de l'empresa pública de l'Ajuntament de Barcelona, Foment de Ciutat, que es dedica al desplegament de projectes transversals integrals. El projecte Vila Veïna està planificat fins a desembre del 2023, i té desplegament a quatre territoris de la ciutat. És un projecte nou, ja que el servei es van obrir a la ciutadania abans de Nadal del 2021, però malgrat el curt recorregut, han detectat prioritats o mancances amb relació a les persones grans, i al procés d'envelliment, que plantegen reptes que cal saber afrontar, pel que es considera important el fet de tenir un espai, com el que es té en el grup de treball d'envelliment, on poder reflexionar, treballar, i participar en l'orientació de l'acció de Vila Veïna. El projecte té una dimensió de ciutadania universal, obert a tothom, no tan sols a les persones grans. Vol crear comunitats de cura, afavorir les relacions, les sinergies i l'establiment de vincles entre la comunitat. Les cures han de ser visibles i col·lectives.

Hi ha cinc línies de treball:

- Afavorir el dret a la informació a la cura. Millorar el coneixement que tenen les persones. Que sàpiguen quins serveis i recursos hi ha disponibles.
- Teixir comunitat de cura. Generar vincles i relacions entre veïnes i veïns de la comunitat.
- Millorar la coordinació de recursos i serveis, i afavorir-la en el cas que no hi hagi.
- Afavorir la corresponsabilitat de la cura. Més implicació per part dels homes i joves, ja que les cures les acostumen a assumir les dones.
- Visibilitzar les cures. Fer l'espai públic cuidador. S'ha treballat amb Ecologia Urbana per poder desplegar accions de millora i manteniment en els territoris Vila Veïna.

S'identifiquen tres col·lectius clau d'intervenció, on se centren els esforços:

- Les persones en l'etapa d'envelliment. A partir dels setanta anys aproximadament.
- Les famílies amb infants de 0 a 3 anys. L'etapa de criança, on la cura és especialment intensa.
- Les persones cuidadores.

Respecte al desplegament territorial, hi ha el compromís d'establir setze experiències pilot a Barcelona, que s'espera que a finals del 2022 ja estiguin establertes i en total funcionament. En un mateix barri poden conviure dos i tres Vila Veïna, en funció de la densitat del territori i les necessitats detectades.

La distribució o organització territorial s'estableix a partir de la col·laboració amb la Direcció d'Innovació de Drets Socials, que va ajudar a construir un índex, per definir quins eren els territoris que tenien uns indicadors que feia evidenciar la necessitat d'un projecte com el de Vila Veïna. Aquests indicadors es van contrastar amb els districtes, i tot plegat, va donar lloc a la construcció de la delimitació dels territoris, i constituir el nou mapa d'actuacions.

La cartera de serveis que es vol desplegar en cadascuna de les Vila Veïnes és:

- Servei d'informació i orientació a les cures a totes les veïnes i veïns de Barcelona. La intenció és territorialitzar Barcelona Cuida, ser una vertebració d'aquest servei, que les persones cuidadores no s'hagin de desplaçar per rebre un assessorament individualitzat, i ho puguin fer en el seu barri. Un aspecte a destacar és la falta d'informació per part de la població dels diferents recursos als quals poden accedir. En aquest sentit, una de les característiques del servei és orientar a les persones

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2021-2022
	Grup Treball d'Envel·liment	9 de març de 2022
		10:00h – 12:00h

sobre quins són els recursos i serveis territorialitzats, però també de ciutat, que puguin donar resposta a les seves necessitats.

Tanmateix, moltes persones cuidadores que es podrien acollir al servei *Radars*, no utilitzen aquest servei, perquè tenen càrregues de cura darrera, s'hauria de complementar amb un servei de *Respir* que donés la possibilitat de gaudir d'un espai autocura, lúdic, cultural .... cal trobar la manera de complementar-los.

-Assessorament jurídic i laboral, adreçat a persones i famílies que necessiten contractar un servei de cura. També s'ofereix aquest recurs a les treballadores de la llar o de les cures, que poden rebre un assessorament laboral de les condicions que han de tenir per fer la seva feina.

-Programació d'activitats puntuals o periòdiques vinculades a les cures. Es fa un diagnòstic de cures que preveu, una diagnosi quantitativa per determinar la situació del territori, i una diagnosi participativa, en clau de fer servir metodologies amb les entitats, equipaments, serveis i els líders del territori que aporten aquesta visió de mancances, debilitats, oportunitats, reptes ..... A partir de tota aquesta informació es fa un pla de treball específic en cada una de les Vila Veïna.

-Impuls en els projectes i suport a l'hora de donar continuïtat en les accions que es porten a terme en el territori, sempre que donin resposta a les necessitats detectades.

Un element comú en els quatre territoris, és la necessitat de compartir vivències, per el que es propicia la creació d'espais de benestar emocional, amb grups de suport a persones cuidadores, a la criança, autocura .... sempre i quan aquests serveis no estiguin coberts en el territori.

Queda palesa la necessitat d'ampliar la xarxa relacional i afavorir la socialització. Arran de la Covid s'han vist afectats els vincles relacionals, sobretot per part de les persones grans, que no saben com recuperar aquests vincles, i s'estan dissenyant projectes que facilitin les relacions socials.

-Espai públic. Identificar una sèrie d'elements vinculats a la vida quotidiana, que permetin la seguretat i el confort en l'espai públic en clau de cura.

Torns de paraules:

S'obre el torn de preguntes i intervencions per part dels assistents a la sessió en relació amb el projecte.

Els espais Vila Veïna estan incorporats dins dels equipaments de proximitat del territori. Depèn de la zona, les persones tenen accés i fan ús d'un espai que facilita la vinculació, però hi ha territoris en els quals no sempre es pot portar a terme en les millors condicions, ja que no disposen d'equipaments adients.

Pel que fa a l'organització, hi ha un equip de ciutat, on la Nuria fa la funció de coordinadora, junt amb la seva companya Elena, i vetllen per assegurar que es compleix el pla de treball, i es garanteixi un equilibri en l'atenció als ciutadans independentment del territori on visquin. En cada territori hi ha un tècnic, que és la figura de referència del projecte. Estableix els vincles, les relacions i les sinergies amb els diferents actors, promou que totes les activitats que es facin, siguin coproduïdes per totes les entitats que integren el territori, afavorint la proximitat que permet el coneixement de les persones clau.

Car, però, encara hi ha moltes entitats, de ciutat i de territori amb les que cal trobar-se i establir quina feina es pot fer conjuntament.

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2021-2022
	Grup Treball d'Envel·liment	9 de març de 2022
		10:00h – 12:00h

Vila Veïna és un projecte de ciutat que té voluntat de transversalitat i que es defineix en tres grans espais de seguiment del projecte:

- Seguiment polític. Retre comptes als referents polítics en el compromís de desplegament que es va pactar
- Seguiment pilotatge, seguiment a nivell territorial, on es troben altres gerències municipals que no són les socials (cultura, esports ...)
- Seguiment de projecte. Es porta a terme un seguiment estratègic, on estan present tots els referents municipals que tenen vinculació amb l'àmbit de les cures, amb la intenció de garantir la transversalitat. La voluntat és que els projectes que tenen una clara sintonia amb Vila Veïna, coneguin els referents territorials, i que aquests siguin prescriptors dels serveis. Tanmateix, si aquestes entitats, detecten alguna dificultat, mancança .... pugui derivar-ho a Vila Veïna.

Es demana sobre el procés d'articulació amb el Servei d'Atenció al Domicili. Es treballa a dos nivells:

- Planificació. En mans d'Innovació Social, que treballa en definir quines són les superilles i la planificació del model SAD en el territori. S'està fent una diagnosi a partir de l'estructura de Vila Veïna i de les unitats territorials, per definir quin equip cal desplegar en cada territori, amb la voluntat d'acompanyament i complementació del servei SAD amb les activitats socials, comunitàries i de teixit relacional.
- Execució. Com s'implica a les treballadores familiars que proveeixen el servei en els territoris Vila Veïna, perquè coneguin quines activitats pot oferir el servei, i transmeteu a les persones que cuiden.

Amb relació a Barcelona Cuida, cal veure de quina manera es pot implicar segons la necessitat que hi pugui haver en un territori. Com aprofitar sinergies compartides. Des de Vila Veïna es poden detectar necessitats específiques territorials i trameteu a Barcelona Cuida, i per altra banda, apropar alguns serveis a la població, que d'una altra manera no accedirien.

Pel que fa a la racionalització del SAD, es fa palès els dèficits que es detecten relacionats amb el servei. En aquest sentit, la Nuria comenta que l'Ester Quintana podria donar una informació més extensa sobre el tema. Actualment, conviuen dos models, el tradicional, i el de superilla SAD, que és un model de proximitat, amb més racionalitat, eficiència i arrelament territorial. S'està treballant en el model superilla SAD, però els ritmes de desplegament són més lents dels que ens agradaria a tots. Està previst desplegar seixanta superilles.

Vila Veïna té una vocació d'universalitat, no es vol convertir en Serveis Socials, són aliats. Els Serveis Socials estan adreçats a atendre a tota la població, no tan sols a col·lectius més vulnerables, però en l'actualitat, s'estan dedicant a cobrir els dèficits que hi ha com a sistema amb les persones en situació de vulnerabilitat. A més, la visió que pot tenir el ciutadà respecte als Serveis Socials, és que no és un servei necessari per ell, probablement per l'estigma que es té en relació amb els Serveis Socials.

La Nuria, explica alguna de les iniciatives que estan promovent en el barri del Congrés-Indians del districte de Sant Andreu, on s'ha portat a terme un projecte adreçat a les persones grans que cuiden dels nets, perquè tinguin un espai on poder dedicar-se al seu benestar, i al mateix temps oferir activitats per als més petits que permet portar-ho a terme. Com ha tingut molt bona acceptació, ho volen traslladar a altres barris.

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2021-2022
	Grup Treball d'Envel·liment	9 de març de 2022
		10:00h – 12:00h

A banda, s'intenta identificar a les persones cuidadores, amb situació de sobre càrrega. Es crea un espai de suport compartit, flexible i obert, que encara no ha començat a funcionar.

Conjuntament amb el barri de Vilapiscina, es porten a terme caminades orientades a afavorir els espais de vinculació i relació de les persones grans.

Proposa tres reptes a compartir per reflexionar:

1- Corresponsabilitat de gènere. Com es pot treballar la corresponsabilitat en l'assumpció de les tasques de cures destinades a les persones grans.

2- Facilitació d'espais de *Respir*. Superar la resistència de les persones cuidadores respecte a deixar a la persona a la qual cuiden, mentre elles fan activitats destinades al propi benestar. La Carme Carrera fa esment que ja hi ha iniciatives en aquest sentit per part l'Institut Municipal de Persones Discapacitades, que va néixer a partir d'un Programa de Temps i que caldrà veure en quin punt es troba i els resultats de l'experiència. La Carme farà el contacte.

3- Com garantir els acompanyaments i el suport a les persones cuidades i a les cuidadores, ja que si han d'anar al metge o fer gestions, tenen limitada la mobilitat. La demanda va en tots dos sentits.

La Carme parlarà amb el grup de treball de serveis socials per saber com està el tema en aquest sentit.

Es planteja tenir en compte l'acompanyament i suport a les persones grans en relació amb la bretxa digital.

Es proposa tractar un repte en cada sessió, amb la col·laboració dels membres del grup, i traslladar les aportacions a Vila Veïna.